

VELJA GOVORJENA BESEDA!

GOVOR predsednika vlade na osrednji spominski slovesnosti ob obletnici poslednjega boja Pohorskega bataljona

Spoštovane tovarišice in tovariši, pohodniki, veterani, praporščaki, mladi in vsi, ki ste se danes, 10. januarja 2026, zbrali na poti proti Osankarici ali v mislih z nami ob 83. obletnici zadnjega boja Pohorskega bataljona. V čast in ponos mi je, da vas nagovarjam na tem, za Slovenijo in Štajersko, svetem kraju.

Ivan Minatti, znani pesnik in partizan rojen nedaleč stran od tu, nam v pesnitvi Bele gazi oriše stanje v zimskem obdobju leta 1943.

Bele gazi...

Sneži, sneži. _

Pred nami vsa bela planjava.

Dolge so naše poti,

brezkončne te tihe noči. _

Daleč nekje spomin tava.

Mrzlo ko led je srce.

V noč trudna kolona gre.

Droben sneg naletava.

Tu, pod belim plaščem Pohorja, kjer veter še vedno šepeta imena junakov, se spominjamo ene najsvetlejših, najlegendarnjših in obenem najbolj tragičnih strani naše zgodovine – Pohorskega bataljona.

Padel je cel bataljon. Nihče ni prosil za milost. Nihče se ni predal. Med njimi je bila tudi družina Alfonza Šarha – oče in trije sinovi – v istem boju, za isto svobodo. Njihova žrtev ni bila zaman. Padeč Pohorskega bataljona je bil velik udarec za odpor na Štajerskem, a hkrati neizmerna spodbuda, ki je upor še bolj podžgala.

Po zaslugi partizanov in nikogar drugega, smo Slovenke in Slovenci sami osvobodili svojo domovino. In drugo svetovno vojno končali kot del protinacističnega zavezništva svobodnih narodov. Narodov, ki so želeli postaviti nov svet brez sovraštva in brez vojn. Pohorski bataljon pa se je v zgodovino zapisal kot večni simbol slovenstva. Kot večni simbol Štajerske.

Spoštovane in spoštovani!

Danes se moramo vprašati: Kaj nam sporočajo ti junaki v tem nemirnem času? Svet okoli nas je žal spet poln konfliktov, zatiranja in groženj. Vojna divja nedaleč od nas, tudi genocid v Gazi še vedno poteka - kljub temu, da je izginil iz naslovnih svetovnih medijev. Nova žarišča konfliktov se odpirajo v Latinski Ameriki in na Arktiki.

Mednarodno pravo, ki je najbolj ščitilo prav narode, kot je slovenski, izgublja svoj pomen. Argument moči v mednarodnih odnosih oblikuje novo realnost. Vajeti številnih držav v rokah držijo populistični avtoritarni politiki in svet postaja vsak dan bolj nevaren.

Tudi v Evropi je pojav skrajne desnice vedno bolj pereč družbeni problem. Vidimo ponoven dvig fašizma, simpatizerje nacizma. Vidimo desne populistice, ki netijo družbeno sovraštvo. Vidimo vse več nasilja, tako med mladimi kot odraslimi.

Slovenija danes še ostaja svoboden liberalni otok sredi razburkane Evrope. A gospe in gospodje, tovarišice in tovariši, tudi na naša vrata trkajo iste ideologije, proti katerim so se borili v teh gozdovih. Zato moramo na tem svetem mestu ponosno in odločno spet reči - Nikoli več!

Vrednote slovenskega človeka so neuničljive. Ne glede na globalne trende, ali poskuse uničenja vrednot s strani skrajne desnice - so vrednote trdega dela, solidarnosti za sočloveka in upora proti krivicam, ki jih povzroča pohlep - še vedno neuničljivo jedro svobodnega slovenskega človeka.

V zadnjih letih je ta vlada pokazala, da je možno učinkovito in vključujoče voditi državo. Pokazali smo, da je naloga države, da na prvo mesto postavi ljudi. Da omogoča zaposlenim ustrezne delovne pogoje in dostojno plačilo.

Da zagotavlja starejšim dostopno dolgotrajno oskrbo in dostojno življenje. Da mlade preko šolskega sistema pripravlja na uspešno življenje. Da vsem omogoči dostop do javnega zdravstva. Da mladim omogoči dostop do javnih stanovanj.

To niso naključni ukrepi. To je naša zavestna odločitev. Odločitev, da gradimo skupnost, ne razkrojene družbe.

Zato ni vseeno, kdo vodi Slovenijo. Ni vseeno, ali oblast razume državo kot skupno dobro ali kot plen. Ni vseeno, ali spoštujemo zgodovino ali jo zanikamo. Kajti zgodovina ni zgolj to, kar se je zgodilo, ampak, kar iz nje črpamo danes. Zato niti najmanj ni vseeno, ali gradimo prihodnost na politiki sovraštva ali pa izberemo solidarnost in svobodo.

Kdo danes širi lažne novice, tudi o naši zgodovini in ustvarja delitve? Kdo reže glave spomenikom slovenske zgodovine? Kdo riše svastike in kdo misli, da bo v državi nemoteno širil sovraštvo samo zato, da bo prišel nazaj na oblast?

Spoštovane in spoštovani.

Zgodba Pohorskega bataljona nas opominja: svoboda ni samoumevna. Zahteva pogum, da se postaviš po robu močnejšemu. Žal zahteva tudi žrtve. Predvsem pa zahteva, da se nikoli ne predamo.

Na Osankarici se ne zbiramo zaradi preteklosti same. Zbiramo se zato, ker nas ta preteklost zavezuje. Zavezuje nas, da ostanemo pokončni. Da branimo resnico. Da se upremo normalizaciji sovraštva. In da ohranimo državo, vredno žrtve teh, ki so tu padli za našo svobodo.

Hvala lepa za vašo pozornost.

Naj živi svobodno Pohorje.

Naj živi svobodna Štajerska.

Naj živi svobodna Slovenija.